

The image features decorative geometric patterns in the corners. The top-left corner consists of overlapping triangles in teal, dark blue, yellow, and orange. The bottom-right corner features a series of parallel diagonal stripes in orange, yellow, dark blue, and teal.

консультацияны есепке алу журналы

Психологиялық кеңес беруде талап етілетін қағидалар:

- 1) кәсіптік әдепті сақтауды;
- 2) баланың жеке басына эмпатия және құрмет көрсетуді;
- 3) білім алушы мен тәрбиеленушінің жеке және жас ерекшеліктерін;
- 4) психологиялық және педагогикалық білімді интеграциялауды;
- 5) баланың құқықтары мен мүдделерін сақтай отырып, ақпараттың құпиялылығын;
- 6) білім алушылардың, тәрбиеленушілердің, ата-аналардың немесе өзге де заңды өкілдердің, педагогтердің денсаулығына, ар-намысы мен қадір-қасиетіне зиян келтіру мүмкіндігін болғызбауды;

Психологиялық кеңес берудің мақсаты мен міндеттері:

Маман психологтың адамдарға психологиялық көмек беруімен байланысты, яғни олар қажет жағдайда ақыл кеңес немесе ұсыныс береді. Бұндай кеңестер психологтар тарапынан алдын ала зерттеген тақырып бойынша әңгіме өткізу немесе туындаған мәселелерді бұрынғы тәжірибелер арқылы шешу арқылы жүзеге асады. Мұндай әңгімелесулер әдетте арнайы белгіленген орында келісілген уақытта өткізіледі. Әңгіме уақытында кедергі болатын жағдайларға жол берілмеуі керек.

Психологтың кеңес беру сеансы клиентпен жеке әңгімесі ретінде 10 минуттан 2 сағатқа дейін созылуы мүмкін. Осы әңгімелесу кезінде клиент психологқа өзі туралы, басында туындап отырған мәселесі жайында әңгіме қозғайды. Ал психолог болса әңгімені мұқият тыңдап, түйінді мәселелерді шешудің жолын қарастырады. Кеңес кезінде клиенттің жеке тұлға ретінде қасиеттері бағаланады. Бағаланып қана қоймай, клиентке ғылыми анықтама беріледі. Сөйте келе психолог оның басындағы ірілі ұсақты мәселелерді шешуді жан жақты қарастырып, оның ішіндегі ең маңыздысын таңдайды.

Әдетте клиенттің мәселесін психолог кеңесші өзі жүріп шешіп бермейді. Біз сөз етіп отырған кеңес психолог кеңесшінің ұсыныстары мен ақыл кеңесі негізінде клиенттің мәселесін шешуге көмектесуді көздейді.

Психологиялық кеңес бұл психологтың адам табиғатын көп жылдар бойы зерттеу нәтижесінде жасаған қорытындысы. Яғни, әр бір толыққанды тұлға өз басындағы туындаған мәселені шешуге шамасы жетеді, тек оған дер кезінде дұрыс бағыт бағдар көрсету керек. Міне, психолог кеңесшінің ең басты мақсаты осы.

Кеңес кезінде психолог арнайы әдіс тәсілдер қолданады. Бұл тәсілдер барынша қысқа мерзімде клиенттің мәселесін шешуді көздеуі керек. Сондай-ақ, психологтың шешімі клиентке әрі түсінікті әрі ыңғайлы болғаны дұрыс. Психологтың кеңесі клиентпен бір екі рет өткізумен шектеліп қалмайды. Көп жағдайда ұзақ мерзімді кеңес беру әдісі қолданылып, үш немесе оданда көп кездесу ұйымдастырады. Мұндай кездесу ұйымдастырудың қажеттілігі төмендегі жағдайларға байланысты.

Клиенттің басына түсіп отырған мәселесі қиын болған жағдайда, оны бір екі кездесуде түбегейлі шешу мүмкін емес.

Берілген кеңес клиенттің мәселесін түбегейлі шеше алмаған жағдайда, кеңесшінің қосымша көмегі қажет болады.

Кәсіби психологтар - алдына келген клиентті таңдамайды. Мейлі ол қандай мақсатпен келсе де әңгімесін мұқият тыңдап, дұрыс көзқараспен, адамгершілік қасиетпен қарсы алуы керек. Бұл тек психологтың беделін жоғалтпау үшін ғана керек емес, ол сондай-ақ кәсіби психолог маман ретінде алдына келген адамның барлығына көмек қолын созуға міндетті. Тіпті, алдына келген клиент дәрежелікке барса да психолог өз жұмысын кәсіби біліктілігіне сүйене отырып, дұрыс атқаруы керек. Психологиялық кеңес беру басқада психологиялық практикалық көмек көрсетуден мынадай белгілермен ерекшеленеді. Мысалы, жекелеген және топтық психотерапиядан ерекшелігі, психологиялық кеңес беру қысқа мерзім ішінде психолог пен клиенттің қарым қатынасы негізінде өрбиді. Әртүрлі жекелеген және топтық психологиялық терапия клиентпен ұзақ мерзімде апталап, айлап, тіпті жылдап кең көлемде зерттеу нәтижесінде жүзеге асады. Психотерапияда басты рөлді клиенттің мәселеден арылуында психолог атқарады. Ал клинет болса, жәй ғана психологтың іс әрекетіне көзқарасын білдіреді. Ал психологиялық кеңес беруде іс әрекет басқаша жүзеге асады, бұл жерде психолог кеңесші клиентке ақыл кеңес ғана береді. Ал оны жүзеге асыру клиентке байланысты. Іс-әрекеттің қандай да бір түрінде саналы түрде алға қарай жылжу үшін алдын-ала өз мақсатыңды анықтап алу қажет, одан кейін біртіндеп жүзеге асырылуы қалаған мақсатқа жеткізетін міндеттерді айқындап, сол іс-әрекетті жоспарлау қажет. Бұл психологиялық кеңес беру үшін де дұрыс.

Психологиялық кеңес берудің мақсаты мен міндеттерін, біз жұмыс жасағымыз келетін психологиялық кеңес беруге деген бағытқа байланысты әртүрлі анықтауға болады.

Ю.Е. Алешина (1994)[1] психологиялық кеңес берудің негізгі мақсатын психологиялық көмек көрсету ретінде анықтайды, яғни психологпен әңгімелесу адамға оның қиындықтарын шешуге және айналасындағы адамдармен өзара қарым-қатынастарды дұрыстауға көмектесуі тиіс. Осы мақсатқа байланысты келесідей *міндеттер* анықталады:

1. Клиентті тыңдау, оның нәтижесінде клиенттің өзі туралы және өз жағдайы жайлы түсінігі кеңейіп, ойлануға себеп пайда болуы қажет.
2. Клиенттің эмоциялық күйін жеңілдету, яғни кеңес беруші-психологтың жұмысының арқасында клиент жеңілденіп калуы тиіс.
3. Клиенттің өзімен болып жатқан жағдайларға жауапкершілікті өз мойнына алуы.

Кеңес беру барысында клиенттің локус шағымдары оның өзіне аударылуы керек, адам болып жатқан жағдайларға өзінің жауапты екендігін және өз кінәсін сезінуі тиіс, тек сонда ғана ол шын мәнісінде де өзгеруге және жағдайды өзгертуге тырысатын болады, олай болмаған жағдайда ол тек айналасындағылардың көмегін және олардың тарапынан болатын өзгерістерді күтетін болады. Минимум-бағдарлама бұл жерде – клиентке оның мәселелерінің және адамдармен қарым-қатынастарының осындай күрделі, әрі жағымсыз сипатқа ие екендігіне біршама өзінің әсер еткендігін көрсету.

Түптеп келгенде психолог кеңесші өз клиентінің ақыл кеңесін қалай қабылдап, оны қалай жүзеге асырғанын есепке алмайды. Яғни, психолог кеңес береді, ал клиент оны қалай жүзеге асырса да өз еркінде. Кеңесші өз ақылының немесе түйінінің дұрыстығына ғана жауап береді. Ал психологиялық терапияда психолог клиенттің іс әрекетіне жауап беруі тиіс. Өйткені бұл жерде басты басымдылық психологтың өзіне тікелей байланысты.

Кеңес берудің төмендегідей мақсаттары айқындалды:

1. Клиенттің басында туындаған мәселені шешуге тез арада көмек көрсету. Кейбір адамдарда мынандай жағдай туындайды: клиенттің өзі оған көп уақыт жібергісі келмейтін, бірақ ол мәселені тез арада шешу керек болады. Мұндай жағдайлар кейінге қалдыруға болмайтын жағдайлар. Мәселелерді тез арада шешу үшін психолог кеңесшінің көмегіне жүгіну- таптырмайтын жол. Мысалы, ата-ана мен бала арасында түсініспеушілік туындап, ол баланың ақыл ойы мен психикасына нұқсан келтіретіндей мәселе болса, жұмысшы мен басшының арасында келіспеушілік болса, жұбайлар

арасындағы жарастыққа нұқсан келіп жатса, психолог кеңесшінің ақыл кеңесі мұндай мәселелерден жол тауып шығудың бірден бір жолы.

2. Клиентке көмек керек болып, бірақ ол ондай мәселелерді өзі ешкімнің араласуынсыз шеше алатын жағдайда тұрса. Мұндай жағдайға әсіресе белгілі бір тәртіпке бағынып қалған адамдар түседі.

3. Клиентке уақытша көмек көрсету. Клиент психологтың көмегіне зәру бола тұра, психолог кеңесші оған әр уақытта қысқа мерзім ішінде кеңес беріп отырады. Себебі, ауытқымалы адамдар өзіне керексіз теріс ақпараттарды жинағыш келеді.

4. Клиент өз мәселесін шешудің жолын өзі тауып тұрса. Бірақ әлі де болса өз шешіміне сенімсіз, әлде бір кедергілер бар. Психолог кеңесші осы кедергілерді жеңуге көмектеседі.

5. Клиентке ақыл кеңес беруден басқа ешқандай жол қалмаған жағдайда көмек керек.

6. Психологиялық кеңес басқа бір шешуші факторлардың орнына қолданбай, дәл осы уақытта психологиялық кеңестің маңыздылығын түсінген жағдайда.

7. Кей кезде клиенттің мәселесін шешуге психологтың кеңесі дәрменсіз болып қалады. Мұндай жағдайда психолог кеңесші ең құрығанда өз клиентін сенімнен айырмауға күш салу керек.

Осы және басқада мәселелерді шешуде психологиялық кеңес мынандай маңызды жағдайларды шешеді:

1. Клиенттің бетпе бет келіп отырған ең басты мәселесін анықтау.

2. Клиентті мәселесінің қаншалықты түйінді екені жөнінде ақпараттандыру.

3. Клиент психологтың кеңесі арқылы өз мәселесін түбегейлі шеше ала ма, жоқ па деген сұраққа жауап іздеу.

4. Клиенттің мәселесін шешуде әрі анық, әрі түсінікті түрде бағыт көрсету.

5. Клиенттің өз мәселесін психолог көрсеткен жолмен шешуге кіріскен жағдайда да, кеңесші қосымша кеңестермен демеп отыру.

6. Клиенттің жаңадан туындап келе жатқан мәселесін дер кезінде байқауға үйрету.

7. Клиентке өмірлік қаранайым психологиялық білім беру.

Енді осы мәселелерге жеке жеке тоқталайық. Клиенттің басындағы мәселені анықтау үшін психолог клиенттің әңгімесін мұқият тыңдап, оның әрбір қимыл қозғалысын қалт жібермей қарап отыру арқылы мұндай мәселеге

соқтығысуының мәнін анықтайды. Кей кезде психологтың шешімі клиенттің ойындағысымен дәл түсіп отырады. Мәселелік апарат беру жоғарыдағы шешіммен тығыз байланысты. Психолог клиентіне неліктен осы мәселеге киліккені жөнінде апарат беріп, оны шешудің жолдарын ұсынады.

Келесі бір маңызды қадам психологтың клиенттің жеке тұлға ретіндегі қасиеттерін анықтау. Мұндай анықтаусыз психолог ешқандай шешім қабылдай алмайды.

Біріншіден: клиентке мәселесінің қаншалықты күрделі екеніне көз жеткізу керек.

Екіншіден: клиент өз мәселесін шешуде бел шешіп кіріскені жөн. Клиент әр уақытта психологтың кеңесінің дәлдігіне мойын ұсынып, мәселесін шешуге кірісіп кетпейді. Клиенттің ойында сенімсіздік басымырақ болады. Осындай жағдайда психолог клиенттің әңгімесін тыңдап, кеңес бердім болды, осымен іс бітті десе, қателеседі. Психолог өзінің беріп отырған кеңесін клиент дұрыс қабылдап, дұрыс жүзеге асыруды қадағалау керек. Көп жағдайда психологиялық кеңес клиенттің мәселесін сол кезде шешіп бергенімен, болашақта дәл осындай мәселе қайталанбайтындығына кепілдік жоқ. Сондықтан психолог әрдайым клиентін қайтадан бұрын болған мәселеге қайта ұрынбауын, болған жағдайды, барынша аз болуын қадағалайды. Мұндай жағдайда психолог кеңесші мақсаты сол болмаса да, клиентке қарапайым психологиялық білім береді.

Психологтың орын алған жағдайда нені және қалай өзгертуге болатындығын анықтаудағы көмегі. Психологияда жеке адамның психологиялық қасиеттері мен таным процестерін өңдеуде пайдаланылатын әдістемелер жиынтығы мен технологиясын психокоррекция деп атайды. Олардың баланың жас ерекшеліктеріне байланысты және отбасы мәселелеріне байланысты топтап, жинақтағандардың бірі А.А. Бодалев және оның зертханасында істейтін ғалымдар болды.

Психологияны өмір тәжірибесіне кең көлемде енгізу нәтижесінде оның көптеген жетістіктерін адамдардың алдында тұрған қиын мәселелерді шешуге ықпал жасауға мүмкіндік берді.

Қазіргі кезде психологиялық кеңес беру және психокоррекция жүргізу әдістері ретінде белгіленетін көптеген тәсілдерді тәжірибеленуші психолог кеңінен пайдаланылуда.

Психологиялық кеңес беру психолог тәжірибесінде бұрыннан бері пайдаланылатын ұғым болғандықтан, ол терминмен психолог қызметінің кең аумағын қамтитын бұл түріне нақты анықтама беру немесе оның қолдану

аймағын біржақты көрсету қиын. Сондықтан, психологиялық білім қолданылатын кез-келген салада кеңес беру жұмысы осы қызметті ұйымдастыру формаларының бір түрі ретінде саналады.

Кеңес беру жұмысының өзі бірнеше бағытта болуы мүмкін: кәсіби кеңес беру, басшыларға кеңес беру, мектеп жасындағы балаларға кеңес беру және т.б. Білім беру жүйесінде және әлеуметтік ортада психологиялық кеңес берудің ең көп қолданылатын саласы мектеп оқушыларына және олардың ата-аналарына, әркімнің өзінің жеке тұлғалық және отбасылық мәселесімен келетіндерге психологиялық көмек көрсету болып отыр. Бұл сала бастауыш мектеп оқушыларының адаптациядан өтуі, жеткіншектер мәселелері, балалармен олардың ата-аналарына кеңес беру, жас жұбайлармен жүргізілетін жұмыс, некеге дейінгі кезеңде үйлесейін деп жүген жастарға кеңес беру, отбасын бұзып ажырасушыларға психологиялық көмек сияқты көптеген жеке бағыттардан тұрады.

Сонымен, психологиялық көмек берудің *негізгі мақсаты* – психологиялық көмек көрсету қажеттілігі даусыз екенін дәлелдеп беру, яғни клиентпен әңгімелесу арқылы кеңес сұрап келген адамға мәселелерін шешуге және өзін қоршағандармен ара қатынасын дұрыс орнатуға психолог көмек көрсете алатындығына сендіру. Бірақ бұл психологиялық көмек қалай көрсетілуі тиіс екендігіне біржақты жауап беру оңай емес. Негізінде, маманның қабылдауында болған адам психолог туралы және психологиялық қызмет туралы пікірі жақсы болуы керек және психологпен кездескеннен кейін, егер ол адам шынында да өзін жақсы сезінсе, мәселелерін шешуге мүмкіндік бар екенін көзі жетсе, онда кеңес берудің оң әсері бар екені қосымша дәлелдеуді талап етпейді. Кеңес берілгеннен соң клиент жете түсінбеген және дұрыс бағаламаған жағдайлар кездеседі. Бірақ уақыт өте келе, сол адам психолог сөзінің, оның берген кеңесінің дұрыс екенін түсіне бастайды. Сондай-ақ кеңес беруші де, егер клиентпен кездесу одан әрі жалғасса, психодиагностика барысында анықталған мәселелерді түсіндіру кезінде кейбір мәселелерді клиент жете тыңдамаған және қабылдамағанын байқауы мүмкін. Бұл жағдай психологтан өз қызметін клиентке жете түсіндіру қажет екенін көрсетеді.

ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ_ ҚАЗЫҒҰРТ АУДАНЫ_
«ТІЛЕКТЕС» ЖОББМ

**Психологиялық қызметтің
консультацияны тіркеу
журналы**

Педагог-психолог: А.ОШАНОВА

2022-2023 ОҚУ ЖЫЛЫ

Педагог-психологтың консультациясын есепке алу журналы

Күні	Консультация алушы			Сураныс	Ұсыныс	Ескерту	Консультант
	Жасы/с	жынысы	код				
14.09.22	14 ж. 9-сн.	ер бала	00-01	сауалнамаша көптік қысқартып беруінше мұқият жасау қажеттігі.	сынып жетекшісінің ескертпесі.		А. Ошанов
20.09.22	13 ж. 8-сн.	қыз бала	00-02	сыныптастармен тіл табысу.	жарам - қара - настың мәдениеті	сыныптастармен жарам - қара - настың мәдениеті	А. Ошанов
27.09.22 ж.	15 ж. 10-сн.	ер бала	00-03	педагогтермен түркі тілдік ноутбук	ата - анамен жарам - қара - настың мәдениеті	ата - анамен жарам - қара - настың мәдениеті	А. Ошанов
04.10.22	16 ж. 11-сн.	қыз бала	00-04	жетік ақпарат арқылы	қыз - ата педагогтермен жарам - қара - настың мәдениеті	өзің сенің сүйіспен бастайды	А. Ошанов
13.10.22 ж.	12 ж. 4-сн.	қыз бала	00-05	педагогтермен артистық	педагогтермен жарам - қара - настың мәдениеті	педагогтермен жарам - қара - настың мәдениеті	А. Ошанов
21.10.	14 жас 9-сн.	ер бала	00-06	Доспен пен сүйіспен	жарам - қара - настың мәдениеті	Доспен - жарам - қара - настың мәдениеті	А. Ошанов

Педагог-психологтың консультациясын есепке алу журналы

Күні	Консультация алушы			Сұраныс	Ұсыныс	Ескерту	Консультант
	Жасы	жынысы	код				
26.10. 2022 ж.	13 жас 8 сәт.	ер бала	00-07	Сабаята қолы Ауылдағы арттоғу.	Оқу мотель - қиямет арт - тоғу.	Ұйым - сыйласты қиямет арттоғу	А.Ошанова
26.10. 2022 ж.	11 жас 16 жас	қыз бала	00-08	Мамандық таңдау.	Балам мамандық таңдауға бағам беру.	мамандық таңдауға бағам беру.	А.Ошанова
15.11. 2022 ж.	12 жас 4 сәт.	ер бала	00-09	түсінік түсініктер түсініктері	Соның жетек шісіне хабар берісі.	Соның жетекшісіне хабар беру.	А.Ошанова
24.11. 2022 ж.	10 сәт. 15 жас	қыз бала	00-10	Мамандық таңдау.	Балам мамандық таңдауға бағам беру.	мамандық таңдауға бағам беру.	А.Ошанова
08.12. 2022 ж.	16 жас 11 сәт.	ер бала	00-11	ҰБҒ - а психологиялық дайындық.	Емтихан қиямет қияметі.	ҰБҒ - а психологиялық дайындық.	А.Ошанова
23.12. 2022 ж.	12 жас 7 сәт.	ер бала	00-12	Мұғаліммен қарым-қатынас.	Қарым - қатынас мен мұғаліммен қарым - қатынас.	Мұғаліммен қарым - қатынас.	А.Ошанова

Педагог-психологтың консультациясын есепке алу журналы

Күні	Консультация алушы			Сұраныс	Ұсыныс	Ескерту	Консультант
	Жасы	жынысы	код				
27.12 2022 ж.	16 жас 11.	Бүлз бала	00-13.	Мамандықта таңдау.	Баламен мамандықта таңдауға бағам бағар берілуі	Ата-ана сына ескерту.	А. Ошанова
17.01 2023ж.	14 жас 9-сін	ер бала	00-14	мектеп еретесіне бағам беру.	Баламен мектеп түрлі жері	еретесіне ескерту.	А. Ошанова
25.01. 2023ж.	15 жас 10 сін	ер бала	00-15	Агрессияны басқару.	Агрессияны басқару үй реті.	Бір апта бағам беру.	А. Ошанова
31.01. 2023.	13 жас 8 сін	Бүлз бала	00-16.	Өз-ара қатынас қатынас	Мектеп түрлі жері	Қатынас қатынас қатынас	А. Ошанова
08.02. 2023ж.	12 жас 7 сін	ер бала	00-17.	Қатынас - қатынас мадениеті.	Қатынас - қатынас қатынас	Қатынас - қатынас қатынас	А. Ошанова
21.02. 2023ж.	15 жас 10 сін	ер бала	00-18.	Ата-анамен қатынас	Ата-анамен қатынас	Ата- анамен қатынас	А. Ошанова

Педагог-психологтың консультациясын есепке алу журналы

Күні	Консультация алушы			Сұраныс	Ұсыныс	Ескерту	Консультант
	Жасы	жынысы	код				
28.02.23	12 жас Ғетп	ер бала	00-19	Оқу мотивация- сын арттыру.	сабақта өзін- аңғарту арттыру	Ұй тәртібі мәлім орынға сегізгі	А.Ошанов
10.03. 2023 ж.	14 жас Ғетп	ер бала	00-20	Мектеп ерігісіне бағынбау.	және тәртіп нұсқауы	Атқару не, ескергі гі.	А.Ошанов
13.03. 2023.	16 жас 14етп	қыз бала	00-21	ҰБТ-ге психологияны дайындау.	Емтихан алдында қайырма ағарту.	Өзіне сәйкес арттыр ғи.	А.Ошанов
16.03. 2023.	15 жас 10етп	ер бала	00-22	Агрессияны басқару.	Агрессияны басқаруға қажетті.	Агрессияны басқару қажетті.	А.Ошанов
17.03. 2023	13 жас Ғетп	ер бала	00-23	Мақалалары- сы біті қалыптастыру.	мақалалары сы біті арттыру	мақалалар сы біті арттыр ғи.	А.Ошанов
18.03. 2023.	15 жас 10-ам	қыз бала	00-24	Оқу мотивация сын арттыру.	сабақта өзін аңғарту арттыру	Ұй тәртібі мәлім орынға сегізгі	А.Ошанов

Педагог-психологтың консультациясын есепке алу журналы

Күні	Консультация алушы			Сураныс	Ұсыныс	Ескерту	Консультант
	Жасы	жынысы	код				
05.04 2023 ж.	13 жас 8	ер	00-26	Өзің - өзі бағалау.	Өзің дүние бағалауды қабылдау.	Өзімен өзіне жауап	А. Ошанова
20.04 2023.	14 жас 9	қыз	00-27	Ростовпен сыйласты.	Жарам - қатынасты жауап.	Ростовпен өзіне өзіне	А. Ошанова
24.04 2023.	15 жас 10	қыз	00-28	Өзің - өзі бағалау.	Өзің дүние бағалауды қабылдау.	Өзімен өзіне жауап	А. Ошанова
04.05 2023.	16 жас 11	ер	00-29	ҰБТ-ға психологиялық тану.	Емтихан алдында қайырма жауап.	Өзімен өзіне жауап	А. Ошанова
12.05	16 жас 11	ер	00-30	Мамандық тану.	Мамандық мамырды ақылдау.	Мамандық мамырды ақылдау.	А. Ошанова
16.05	16 жас 11.	қыз	00-31	ҰБТ-ға психологиялық тану.	Емтихан алдында қайырма	Өзімен өзіне жауап	А. Ошанова